

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 121/17
Luksemburgā, 2017. gada 14. novembrī

Spriedums lietā C-165/16
T. Lounes/Secretary of State for the Home Department

Trešvalstnieks, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, var izmantot uzturēšanās tiesības dalībvalstī, kurā šis pilsonis ir uzturējies, pirms tas papildus savai izcelsmes pilsonībai ir ieguvis šīs dalībvalsts pilsonību

Uzturēšanās tiesību piešķiršanas nosacījumi nedrīkst būt stingrāki nekā direktīvā par Savienības pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties paredzētie nosacījumi

Alžīrijas pilsonis *T. Lounes* 2010. gadā ieradās Apvienotajā Karalistē ar sešus mēnešus derīgu apciemojuma vīzu. Pēc tam viņš nelikumīgi palika Lielbritānijas teritorijā. Spānijas pilsonē *P. Ormazabal* 1996. gadā ieradās Apvienotajā Karalistē kā studente. Kopš 2004. gada viņa tur dzīvo un strādā pilna laika darbu. 2009. gadā viņa ieguva Lielbritānijas pilsonību naturalizācijas ceļā, vienlaikus saglabājot arī savu Spānijas pilsonību.

2014. gadā *T. Lounes* un *P. Ormazabal* salaulājās. Pēc šīm laulībām *T. Lounes* lūdza viņam kā Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) valstspiederīgas personas ģimenes loceklim piešķirt uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē.

Lielbritānijas iekšlietu ministrs 2014. gada 22. maija vēstulē informēja *T. Lounes*, ka viņa pieteikums ir ticis noraidīts. Šajā vēstulē tika norādīts, ka saskaņā ar Lielbritānijas likumu, ar kuru ir transponēta direktīva par Savienības pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties¹, *P. Ormazabal* kopš Lielbritānijas pilsonības iegūšanas vairs netiekot uzskatīta par "EEZ valstspiederīgo". Līdz ar to *T. Lounes* nevarēja pretendēt uz uzturēšanās atļauju kā EEZ valstspiederīgas personas ģimenes loceklis.

T. Lounes šo 2014. gada 22. maija lēmumu pārsūdzēja *High Court of Justice (England and Wales)* (Augstā tiesa, Anglija un Velsa). Tā kā šai tiesai bija šaubas par minētā lēmuma un Lielbritānijas tiesību aktu saderību ar Savienības tiesībām, tā šo jautājumu uzdeva Tiesai.

Šodienas spriedumā Tiesa vispirms atgādina, ka Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, kuri ir trešo valstu valstspiederīgie, ar direktīvu netiek piešķirtas nekādas autonomas tiesības, bet gan tiek piešķirtas tikai tādas tiesības, kas no attiecīgā Savienības pilsoņa tiesībām ir atvasinātas viņa pārvietošanās brīvības izmantošanas dēļ.

Turpinājumā Tiesa norāda, ka atbilstoši direktīvai ar to piešķirto tiesību saņēmēji ir Savienības pilsoņi, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas "dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi", kā arī viņu ģimenes locekļi, kas viņus pavada vai pārceļas kopā ar viņiem². Turklāt Tiesa uzsver, ka ar direktīvu, kurā ir paredzēti Savienības pilsoņu tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā īstenošanas nosacījumi, nav domāts regulēt Savienības pilsoņu uzturēšanos savas pilsonības dalībvalstī, jo tajā viņiem saskaņā ar starptautisko tiesību principu ir beznosacījuma uzturēšanās tiesības. Līdz ar to Tiesa uzskata, ka direktīvā ir reglamentēti vienīgi Savienības pilsoņa ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumi dalībvalstīs, kas nav viņa pilsonības dalībvalstis,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.).

² Skat. Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktu.

un ka tāpēc tā neļauj pamatot trešo valstu valstspiederīgo, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, atvasinātās uzturēšanās tiesības šī pilsoņa pilsonības dalībvalstī.

Līdz ar to, lai arī šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka *P. Ormazabal*, 1996. gadā aizbraucot no Spānijas un ieceļojot Apvienotajā Karalistē, ir izmantojusi savu pārvietošanās brīvību un ka viņai līdz Lielbritānijas pilsonības iegūšanai bija “saņēmējas” statuss atbilstoši direktīvai, Tiesa norāda, ka *P. Ormazabal* kopš tā laika dzīvo vienā no dalībvalstīm, kuras pilsonība viņai ir, un ka viņai šajā dalībvalstī saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ir beznosacījuma uzturēšanās tiesības.

Tiesa tāpat nospriež, ka, **tiklīdz *P. Ormazabal* ieguva Lielbritānijas pilsonību, direktīva vairs nereglamentēja viņas uzturēšanos Apvienotajā Karalistē un tāpēc tā viņas situācijai vairs nav piemērojama.** Šis secinājums netiek apšaubīts tādēļ, ka *P. Ormazabal* ir izmantojusi savu pārvietošanās brīvību, ieceļojot un uzturoties Apvienotajā Karalistē, un ka viņa papildus Lielbritānijas pilsonībai ir saglabājusi arī savu Spānijas pilsonību, jo kopš minētās pilsonības iegūšanas *P. Ormazabal* vairs neuzturas “dalībvalstī, kurai t[ā] nav valstiski piederīg[a]” direktīvas izpratnē, un tāpēc uz viņu vairs neattiecas šīs direktīvas “saņēmējas” jēdziens. **Līdz ar to viņas laulātais *T. Lounes* nevar izmantot atvasinātās uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz direktīvu.**

Tomēr Tiesa uzskata, ka ir jāizvērtē, vai *T. Lounes* var tikt atzītas **atvasinātās uzturēšanās tiesības šajā dalībvalstī, pamatojoties uz LESD 21. panta 1. punktu**, kurā ir noteikts, ka ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs. Šajā ziņā Tiesa atgādina, ka **trešvalstnieks, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, noteiktos gadījumos var iegūt atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar šo noteikumu, ja šādu tiesību piešķiršana ir nepieciešama attiecīgā Savienības pilsoņa pārvietošanās brīvības un no iepriekš minētā noteikuma izrietošo šī pilsoņa tiesību efektīvas izmantošanas nodrošināšanai.**

Tiesa nospriež, ka ar LESD 21. panta 1. punktu Savienības pilsoņiem piešķirto tiesību, it īpaši tiesību īstenot normālu ģimenes dzīvi uzņēmējā dalībvalstī, baudot tajā savu ģimenes locekļu klātbūtni sev blakus, lietderīgā iedarbība prasa, lai pilsonis tādā situācijā kā *P. Ormazabal* uzņēmējā dalībvalstī varētu turpināt izmantot šīs tiesības pēc šīs dalībvalsts pilsonības iegūšanas papildus savai izcelsmes pilsonībai un it īpaši varētu veidot ģimenes dzīvi ar savu laulāto, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, piešķirot tam atvasinātās uzturēšanās tiesības.

Šajā ziņā Tiesa uzskata, ka jebkāda pretēja interpretācija, pirmkārt, nozīmētu, ka attieksme pret *P. Ormazabal* būtu tāda pati kā pret tādu Lielbritānijas pilsoni, kas nekad nav pаметis Apvienoto Karalisti, abstrahējoties no tā, ka viņa, pārceloties uz dzīvi minētajā dalībvalstī, ir izmantojusi savu pārvietošanās brīvību un saglabājusi Spānijas pilsonību. Otrkārt, uzskats, ka Savienības pilsonim *P. Ormazabal* situācijā tiktu liegtas tiesības īstenot normālu ģimenes dzīvi uzņēmējā dalībvalstī tāpēc, ka tas, naturalizējoties šajā dalībvalstī, ir centies dziļāk integrēties šajā dalībvalstī, būtu pretrunā progresīvas integrācijas uzņēmējas dalībvalsts sabiedrībā loģikai, kas tiek atbalstīta LESD 21. panta 1. punktā.

Līdz ar to Tiesa uzskata, ka **trešvalstnieks tādā situācijā kā *T. Lounes* var izmantot atvasinātās uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz LESD 21. panta 1. punktu, ar nosacījumiem, kas nedrīkst būt stingrāki par tiem, kādi direktīvā ir paredzēti attiecībā uz šādu tiesību piešķiršanu trešvalstniekam, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kurš ir izmantojis savas brīvas pārvietošanās tiesības, apmetoties uz dzīvi dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības dalībvalsts.**

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli saistībā ar sprieduma pasludināšanu ir pieejami ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106